

ne-atminos redsejīs. Bleka (skahrdas) trauku bija schogad ari wairak nekā zitus gadus; bet wišpahrigi jaſaka, ka truhka pīrzejū. — No Walkas bija atbrauzis weens bodneeks ar manufaktur-prezehm un gataweeem wiħreeſchū un feeweſchū apgehrbeem un eekortelejees weesnizā „Deutsches Haus“; bet tā ka laudihm schogad pahraf mas naudas, tad tas gan kotti mas pahrdewa. Tā tad paſchi pahrdeweji teiga, ka nefot bijis wehris taħs pahrkawafchanahs. G. W.—S.

3. 23 — 5.

Surjeme.

Kahds wahrd's pahr aizinashanu pagasta teefas preekschā. (Gesuhtihcts). Baur kahdu nezeretu gadijumu es, feloscho rindim uß-
sifhmetajs, dabuju ar mineto kahrtibu eepasihtees; bet es to newaru wis
usßlawehrt. Biju kahdā ziwilprahwas leetā schi gada 4. Oktoberi par
leezineku aizinahcts un ari eeradees. Strahdaju tanī laikā E. muischā
fawu amatu, kad sauehmu snojumu, tur eerastes; bet tanī nemas ne-
bijā minehcts, kura stundā, kamdeht domaju, ka pee schihs teefas wis-
pahrigē nosazijumi derigi un, lihdsigi pee augstakalm teefahm, neteek
pa wehlu eesfatihts, ja preeksch pulksten 1a teefas usgaidamā istabā
eeronahs. Tomehr biju loti wihlees. Gerados usgaidamā istabā pul-
sten $\frac{1}{2}$ 1ā un likos teefas fulainim tuhlit peeteiktees, no kura dabuju
par atbildi: "usgaideet, kamehr fauks." Pahrleezinajees, ka ari abi
prahmneski hija anahkuschi aoidium mi aoidium, kamehr heidsat usgi-

prahwneeti vija atmahrūžhi, gaidiju un gaidiju, tamehr beidjet usgai-
damā istaba palika pavifam lauschu tukfcha, un tà $\frac{1}{2}$ 24dōs pehžpus-
deenā sehdechana nobeidsahs, — bet arweenu wehl netiku faults preef-
schā. Likos otrā lahga teesas fulainim fewi peeteiktes un panahzu
ari ee-eeschanu; bet man par jo leelu brihnumu tika isskaidrots, ka efot
„pa wehlu“ atmazis. Nelihdseja mani isskaidrojumi, ka man 27 wer-
stes bijuschas janostaigā, ka eerafschanahs pulksten $\frac{1}{2}$ 21ā tadfschu newa-
rot buht pa wehlu un ka daschi teefneschi tilai pulksten 2dōs eeradu-
schees, — tiku aistrādihts us uslīhmeto fludinajumu us usgaidamahs
istabas durwihs, pehz kura latrs teek par pa wehlu atmahlūžhu eeska-
tihts, kas pehz pulksten 11eem eerodahs. Nelihdseja ari aissbildinascha-
nahs, ka tāhds issfludinajums naw wišpahrigi darihts finams; tika at-
bildehts, pa „wehlu“, un us waizajumu, kas zetu tehrinus famafahs,
atteikts, tas, kas aizinaja. Ar to nu waretu buht pilnā meerā. Ni-
zinajumu ir isdarijuši minētā pagasta teesa, un tà tad wirai buhtu fa-
malka ja-isdara; bet waj wina to labprahtigi darihs, ir zits jautajums.
Baflausidams aistrādijsumu, nehmōs ari tad uslīhmeto issfludinajumu
tuwaki apluhlot. Ne-efmu nekahds kreetns likumu nosazijumu pasi-
nejs, bet tik taħku tomehr spehju schini sħā nogist, ka tanī uxaemti da-
schi noteikumi, kuri ne buht pilnigi nefsjan ar pastahwofcho Kursemes
hemneku likumu nosazijumeem, ka par peem. pahr prahwneku aizina-
schānu, ispalikschānu u. t. j. pr. Lai nu schini sħā buhtu, ka buh-
damā, man ar to naw nekahda dala, un lai latrs, kam tanī sħā ahda
nees, kafahs; bet tomehr sinu, ka pahr to, kura deenas stundā leeginee-

Keem un prahwneekem pee pagasta teefas ja-eerodahs, semneeku likumos ne-atrodahs nekahdi nosazijumi, turpretim fa pee augstakahm teefahm, ta ari pee pagasta teefahm bija eeradums, ka lihds pulksten lam pehz-pusdeena teefas us prahwneeku un leezineeku atnahfchanu gaida, un tahdi nenahk pa wehlu, ja minetâ laikâ eerodahs, wisu masakais tad ne, ja, ka schini gadijumâ, prahwneeki wehl ilgi gaida. Minetais nosazijums us teefas fehdeschanas lokala durwihm waretu, ja dauds, tad pret pagasta eemihnteekeem tilt leetahts, bet nekad pret ahrgagastneekeem, kuri pirmkahrt no tahda atraschanahs neka nesina, tamdeht ka tas naw issludinahs, un otrkahrt tamdeht, ka wiaam,zik tahlu tahds ar pastahwocheem likumu nosazijumeem nefaslan, naw nekahda likumiga spehla. Buhtu wehlejams, ka nosazijumi pahr personu aizinaschanu un erafchanos tiltu pahrgrostti pehz teem nosazijumeem, kas pastahw augstakas un laikom gan ari zitas pagasta teefas, lai ahrgagastneekeem, kureem pee teefas kahdas darischanas, ne-iszeltos manim lihdsigas nepatishchanas, proti weltigas staigaschanas un tehrini; jo neweenam pate-scham naw patihkami, neezigahs zela naudas deht pee teefahm staigaht un meklees.

No Jelgavas apgabala. Šis rudenis mums ir tāds, kādu labāku gan nevarētu veļtees, — tikai nereķingot pāris

...cum invenimus quod invenimus iustitiae, cum invenimus quod iustitiae

fazidams: „Schē, mans mīklais draugs, — es to dodu ar labu prahtu; uždei už manu mafeliku!“ Sājā Deivās iubē var te sākti mīklaiš

"usdser ui manu wezelibū." — "Eai Deewo juhs par to zwehti, mihtais fungs! Nuddeen, juhs efeet dauds schehligaki nelā mans tehnisch! Ar Deewu, fungs, ar labu nafti, un wehl tuhksfostch' reisu fakū pateizibas!"

Tagad wixi schlibrahs, un pateizigais jaldats wehl arweenu ifsauzahs: „Al, zik kreetns wihrs! Al, kahds teizams mahzitajs! Lai Deews wiru svehti!“ — Ari mahzitajs preezajahs pahr tahdu atgadijumu un saldats godpratibu; bet it ahtri winsch atgreesahs un sieidsahs tam pakal. Kad bija tuvak peenahjis, tad tas fauza: „Dod schurp to naudu!“ — „Kungs, waj jums tas schehl, ka eseet nabagu aplaimojuschi? Schè, nemeet sawu naudu; es jums ne-esmu to ar waru ißwilzis!“ — Mahzitajs to parehma, — bet dewa tai weeta wefelu dahlderi un fazija, ka winsch ar naudas atprashchanu naw it nela launa domajis, bet tilk gribejis wiru wairak apdahwinahrt. — Kaut gan saldats pretojahs, scho leelo dahwanu peenemt un jau ar pirmo bija meerā, tad tomeht mahzitajs ahtraki ne-atlaidahs, pirms tas dahladeri bija peenehmis. Par til leelu dahwanu winsch pateizahs ne-iflaitamas reisas un flaweja sawu labdari ari tad, kad to wairs neredseja: „Al, zik godigs un teizams wihrs! Lai gan pirmo reisu bija mani pehz manas wehleschanahs apdahwinajis, tad tomehtre tas nerima, man dsihtees pakal un mani wehl wairak apdahwinahrt! Lai tas schehligis dekau. Tehms minu ustura un kmehti!“

Kad saldats bija jau labu zela gabalu nostaigajis un redseja, ka ta sahdscha, kur bija nodomajis valikt par nakti, wehl bija tahku, tad tas apnehmahs greestees atpakał un pahrguleht tai sahdschā, kur mahzitajis winu bija nizinajis. Kā zaur kahdu glahbeja engeli wadihīs, wiash nu greesahs us sawa labdara puši. Gribedamē tē ar sawu maso krahjumiru taupigi dīhwot, wiash usnahma nałtis-mahjas kahdā scheaki. Tif-ko bija eenahjis, tad jau tuhlit pagehreja mehru laba wiħna. Sainneeks winam eerahdija weetū pee kahda galda, kur jau trihs godigi semneeki preezigi treeza. „Luhdsu apscheħlojatees,” weens no sħeem semneekiem fazija. „Juhs mums nebuhfeet reebiqi; laudis ar tahdeem swahrkeem ir mums iktattu briħdi patihkami un miħli; wiċċi falpo lehniaam un l-axo par mums.” — Tad, pagreeſees us sawu kainiaw, tas fazija: „Waj tu d'sirdi, Klahw, wiash ir teesħam żilweku ktonis! Krust'ehw Matijs un Heinjis buhtu gan vahr to maso mantibinu projeċċejusħees, kad wiash nebuhu gabjis starġa un tos prah-tigi hameerinajis.” — „Ja, un waj tu wehl atmini, jik firidgi wiash stabiljabs par nomi rufšha Roberta atraitni un wiċċi behnixxem, un fä wiash raudaja, kad tos redseja taħħdax beħħdax?” — „Aħi,” Krisħjahnis fazija, „tas ir tahħas wiħrs, kas fä dara, fä wiash runa, un ta-peħz man ari eet wiċċa sprediki pee firħs!” — „Draugi,” saldats ħaħħwahs walodā, sawu iſtuksħotu mehru us galda l-kidħams, „kā d'sirdu, tad juħs tē flawjejet kahdu goda wiħru; waj man briħi jautaht, kas tas par kahdu ir-” — Qarabi, nădrauged; tas ir muhixi mahbitiż!

nakts-falnu laikus, kas Septembera fahkumā un gandrihs Oktobera wi-
duži muhs us kahdahm deenahm apweefoja; ihpaschi Septembera bei-
gās un Oktobera fahkumā bija tik jaiks un filts, itin ka buhtu Maija
mehnesī. Protams, ka tik filts laiks jau newareja bes jauka eespaida us
dabu palikt, un tamdehk nebija nemaš ko brihnitees, ka Oktobera fah-
kumā dascheem kokeem, ihpaschi kleedexeeem, isplauka jaunas lapas, un
daschi taifijahs pat otr'reis usseedeht. Tapat daschais ahbelei parah-
dijahs jau seedu pumpuri, kas dascham dahrsturim ari pateesi efot otr'-
reis usseedejuschas schini gadā"). No pirmahs nakts-falnas nosalde-
tahm pukehr jau fahka otr'reis seedi isplaukt. Aweku un semeru ogas
fahka pa retai no jauna nogatawotees, un wareja jau domaht, ka mehs
scho rudens' wehl peeredsesim otro seedoni. Bet te no jauna atkal us-
nahza nakts-falnas un fapostija, tapat ka pirmak, muhsu jaukahs zer-
bas, ta ka tahs nepeepildijahs wis. Nebuhtu schini mehnesi wairs
nakts-falnas usnahkuschas, tad buhtu parahdijees pateesi neredsehts rudens
seedonis. Nakts-falnas, lai tahs ari nebiha deewessin zil stiprabs, tomehr
nomaitaja wifus schos seedona preekus, ta ka tagad, lai gan atkal atlai-
dees un filts gaifs, tomehr wifur bahla rudens weenaldsiba mahjo.
Preefsch lauku- un dahsfkopibas schis rudenis ihsti teizams; semkopji
war nekaweti gar semes darbeemi nodarbotees. Seemas sehjumi eesel
loti wareni; ja tik seema un paivasara nebuhs fliftas, tad nahkamais
gads buhs bagats maises gads.

Surjeme ir vēž walibas sinām 37 baptistu luhgschanas nami. No scheem efot: Tukuma apriņķi 2, Ērģeme apriņķi 3, Ventspils apriņķi 8, Kuldīgas apriņķi 7, Grobiņas apriņķi 5, Aizputes apriņķi 8, Jelgavas apriņķi 1, Bauskas apriņķi 1, Ķeipaja pilſētā 1 un Jelgavas pilſētā 1, — kopā 37 luhgschanas nami. S.
No Rāzniekiem. Grību kābdu mākslu rūpnīcā vēlā mūsdienās

No 51. Kaln zeemeta. Gribu rahou wahrdū runaht pahr muhſu pa-
gasta skolas namu. Buhs jau pagahjuſchi kahdi 49 gadi, lamehr tas
ir buhwelts. Pirmak winsch mums ſwehtdeenās bija par basnizu un
nedelas deenās par skolas namu, ar weenu skolotaju; bet tagad ir diwi
skolotaji un seemā wairak nekā 100 behrnu. Tagad mums ir loti ja-
ſchehlojahs pahrt ſcho namu. Winsch ir palizis seemā preeſch muhſu
leelā behrnu pulka pa masu; waſarā tas gan peeteek. Leelā skolas iſtaba
ir pahrkleeteta us diwahm dakahm; weenā daka mahza behrnus weza-
kaſis skolotajs, un otrā daka atkal palihga skolotajs. Chdamahs un
gulamahs iſtabas naw; tik masa peeleekamā ruhmite ir. Us skolas
beakeem ir ja-ehd, un turpat ari jagut. Wehl turpat weenā stuhrī ir
aiftaſihts palihga skolotajam mass gulamais kambaritis. Tā tad,
ruhmes truhkuma deht, ziti no muhſu behrneem eet muhſu kaimiku ſko-
lās. Dauds behrnu wehl mums paleek mahjā. Labraht buhtum
tos ſuhjtijuschi ſkolā, — bet ruhmes truhkst. Pagasta walde gan ir
runajusi, ſpreeduſi pahr leelaku skolas namu, — bet naw nahkuſi wee-
nōs prahdōs; tā tad lihds ſchim wiſs ir palizis pa wezam, ne-iſdarihts.
Zeru, ka wina gan ilgi wairs nekawefees, to iſdariht; jo nu jau laiks
ir llahtu. Kaln zeemeetis.

No Sodas. Wezi laudis praweeteja, ka fchini gadâ buhschot agrs rudenis, un ari koki us tam aishrahdija; jo jau Septembera mehnenfi teem lapas bija wispahrigi nodseltejuschas un fahka stingri ween birt. Tomehr, it ka par spihti tahdam wezu lauschu paregojumam, laiks usturejahs ilgi it jaiks un mihligs, — ja, pat Oktobera mehnescha pirmajâs deenâs bija tik filts, ka daschus dsirdeju fakam, ka efot pilniga „wezmeitu wasara“. Dauds weetâs us ylawahm wareja us-eet wehl pilnigi seedoschas ne-aismirstules un besdeligu oztinâs, un kahdâ dahrsâ redseju 4. Oktoberi tik-ko usseedejuschu ehrfchku rosi. Schahds labs laiks ir semkopjeem arweenu, un it ihpfachi fchini gadâ muhsu appgabalâ, koki patihkams, jo lopu baribas weelu, ka feena, ahbolina, ja — pat falmu, ir wifai mas usaudsis, tà ka semkopjeem, ja paregotais, agrais rudenis eeraftos, buhtu ar ruhpem bijis jaluhkojahs preti garajam seemas laikam; bet, paldeewos Deewam, pehz lahdahn salnas deenahm ap 10. Oktoberi laiks ir lopu ganibâs laifchanai wehl it wehligs, un tamdehl masina semkopju ruhpes. — Kahdam muhsu pagasta semkopim, Judeiku faimneekam, otrdeen, 10. Oktoberi, tà pehz pullsten Zeem wakarâ, iszeblahs lopu kubtis ieh laidorâ uquns-grehegs

^{*)} Swirlauku Jahnim Uhsinōs Septembērā heigās dasħas ahbeles u ssebejju ħas pilnigt.

un pahrewehrta ihfâ laikâ is koka sem falmu jumta buhweto ehku par
pelnu kopimu. Mahjas fainmeeks bijis Telgawâ aifbrauzis un wina
dehls ar lahdü kalpu paſchulaik. Klehts augſcheenê mehrijufchi kweſchus
pilſehtâ aifweschanaï, kad uguns-grehka iſzelſchanos pamanijufchi, un
tamdehł paſpehjuſchi lopus no fuhtihm iſdiſht un tamlihds no brefſmi-
gahs uguns nahwes ifglahbt. Uguns zehluſees no kalpu fuhts ahree-
nes pakalſchgalä. Lihds ar ehku ſadega wifa winas augſcheenê un gu-
bernös peerweetola lopu bariba, kâ feens, falmi, ahholiſch u. t. j. pr.,
kamdehł nodeguſchajeem lopu baribas ſinâ wiſai behdiga nahkotne ſchinî
ſeemâ, ja labſirdigi laudis nefsneeds valihsfigu roku; jo ehka gan bijust
apdroſchinata, bet ne tà ſadegufé lopu bariba, kamdehł ſkahde loti leela
un bes zitu paſlihdsibas pat gruhti panefama. A. A.

No Behra-Wirzawas. Aiswinu nedef' kahds muishas kalps, jaur ne-usmanibu, pee efselu maschinas strahdadams, celaida tanī roku, tā ka weens pirksts tapa nogreests. Laime, ka nenogreesa wisu roku. — Seemas sehja mums labi eesehluſi; tā tad, ja Deewə us preekſchu audfinahs, wareſim zereht us labu plauju nahlamā gabā. U.

No Schenberges. 6. Oktoberi notika, Schenberges meschā medijot, nelaime. Mleschafargs Andrejs Ronots eekrita ahpschu bedrē un tīla no fūlthim tā apbehrts un faspeests, ka azumirkli bija pagalam.
"M. B."

No Stodas pūzes, Kurzemē. Gaifa sāk ir wifs fāis 1889. gads. no eesakuma sākts schim briidim zemehrajamā un reti

1889. gabs, no eesahjuma lihoj žihim brihidim, eeevehrojams un reti tahds peedishwots. Tä par peem. Oktoberis eesahjahs ar loti jaiku, pee 16 grahdeem filtū, laipnigu laiku, tä ka wehl pukes laukā, meschā un dahrsā seedeja un semen'ogas meschā fakanoja, un rau! tē ar waru, us ahtru roku, seema usnahža 12. Oktoberi ar falmas fashozinu, jau istabas logus ar koschahm, raibahm ledus pułehm krahfodama un pułekhodama, tä ka 14. Oktobera nakti fals fneedsahs pee 6 grahdeem, un tä lihds 18. Oktoberim falstofch's gais' pastahweja. — Kartuseli tai filtā laikā, Oktobera fahlkumā semju stirpās eelikti, fahlot jau weetu weetahm trefeht un puht, tä ka ix janem no turenes ahrā un — ja-pahlasa.

No Disch-Dahmas, Gramdas Kirspelē. Jaufā, faufā, filta rudens laika deht, kas mums tais deenās un wifā Mikelu laikā pastahweja, bija Disch-Dahmas muishas tirgū, kas, kā ir gada, 4. Oktoberi tapa noturehts, koti dauds tirdsineku, gan lahdu 5000 zilweku, no malu malahm fatezejuschi; bet pretschu pahrdeweju bija māj gan. Māises pahrdeweju boschu nebija ihpaschi — neweenas, un tamdeht newareja us pawakaru neweenas holt'māises, nedē ari kahda kringela dabuht pirkst. Bahris bekereem buhtu jau peetiziš darba, tik dauds kauschu pa-ehdinaht. — Tītai dauds zuhku bija no Leischeem us pahrdoscham atvestas. Sirgu tirgū nebija ari dauds sirgu, un tee, kas bija atvesti, bija masee darba sirgi, kas gan bija lehtā zenā, bet ir tad tapa māj pirksti. Kahda eemebla deht tirgū neweena pascha Tschigana neredseja, to nemahku pateikt. Prezajos pahr to, ka schoreis 2 da schadu grahmatu bodites eraudsiju tirgū; bet waj tahm grahmatahm bija dauds pirzeju, to ari nemahku pateikt. — Keti peedsihwots tahds filts, laipnigs un mihsigs rudenis, kahds nule bija lihds 11. Oktoberim. 30. Septembra mehnesčha deenā filtums fneeda lihds 17 grahdeem, un nakti us 1. Oktoberi bija 13 grahdu filts laiks. Wehl 10. Oktoberi mejhōs rudens pukes un semenes loschi seedeja un dauds puseenahkuschos semer'ogu farkanoja, ka pawafarā. — Seemas rudsu lauki loschi un kupli wisur eesehluschi, ka ir preeks, tos usflatitees. — Kartuselu augli ir schogad gandrihs wisur labi isdewusches. Daschs semkopis fakahs lihds desmit graudu no teem ūanehmis, kas brangi leeli no aquuma un wifā weskeli.

No Trelneem, Gramdas Kirspehlé. Kad oraju kahrtai buhtu tahds eeradums, tad ari Trelne pagasta walineek's Sahmelis Wehrpe, kas nule leelâ wezumâ no 95 gadem nomira, 60 gadu laulibâ ar sawu seewu, kas pusgadu papreelshu nomira, fadsihwodams, buhtu

No Gramsdas. „Gramsdas draudses Latweeschu labdarischa-nas beedriba”, kas waſaru jau Gramsdā tapa nodibinata, nule dabuja

(States *peelikuma.*)

dsija nelaimigo atdsihwinaht. „Es dsirdu kahdu troksni.“ wiashf fa-

jija. „Alslehdseet durwis un gahdajeet par s̄ho mihlo wihr; es grību pa tam wina laundareus, kas to tik neschehligi mozijufchi, pahrmahziht.“ — Wiasch eeraudsija funi nosistu, steidsahs pa trephm augfchā mahzitaja kambari um atrada s̄chē trihs slepkawas, kas gribjeja paſlehptees; bet kad redseja, ka tas neisdoſees, tad tee raudſija ar ſaweeem duntscheem ſaldatam krist wirſu. „Juhs ſlepkawas!“ wiasch uſſauza it duhſchigi. „Ko jums tas goda wihrs darijis, fa juhs eſeet lehruschees pee wina dſihwibas?“ — Un to teižis, tas gruhda weenam no ſcheem rasbaineekem ſawu ſobinu wehderā, ta ka tas us reisu bija pagalam. Tad tas gahsahs ari teem diweem wirſu, un kad bija weenu no teem

gruhti ewainojis, tad wirus steepa semē.
Mahzitais bija pa tam atkal atdsīhwojēs. Sawus slepławas eeraudsijis, wirsch fazijs: „Ak, juhs mani brahla dehli!“ Un uš duhschigo saldatu tas teiza: „Juhs, mans godigais glahbejs!“ — „Juhsu brahla dehli? Schos svehruš es gribu azumirkli nodot polizejai!“ — Ba westi lubdza godigais tehmo brahla var ūomeam ūlenkangahm.”

Wisaas sahdschas eedsihwotaji vija nu ap mahzitaja namu sapul-
jeuschees; sleskowas tila teefas rokas nodoti un zeeta sawu pelnito
sodu. Mahzitajs negribeja wairs sawu glahbeju atlaißt. Wisaas fa-
zija: "Mana pateiziba ir ne-issakama. Juhs efeet mans draugs un
manas siids tuwenais rads. Wisa mana dsihwiba peeder jums. Juhs
efeet zaur Deewa palihgu mani no nahwes isglahbuschi, un mehs ne-
schierfimees nekad." — Mahzitajs steidsahs scho teizamo saldatu ispirkt,
un no ta laika wihi palika arweenu kopä. Kad tik ween mahzitajs
peemineja sawu pirmo satikschanos ar scho vihru, tad tas newareja
beigt flaweht Deewa brihnischki go palihgu zilweka dsihwes gahjumä. —
Tä Deewos atmaksä daschas dahwanas, so zilweks kahdam truhzibas
zeetejam vañneedstis.

Pilteneekā zelojums pā pastu kahjam.

Tad nu gan Juhs, laipnee laftaſi, wareſeet eedomees, zil ne-
patihlami man tas bija, ta bija darifchanas jazelo us — Saſmaku.
Met reko doricht bija jazelo.

